ALGEMENE BESCHOUWINGEN BEGROTING 2022

DE KEERBOEI VOORBIJ…

EEN HERNIEUWD PERSPECTIEF

Datum: 9 en 11 november 2021

VVD Fractie Almelo

Jemy Pauwels (Fractievoorzitter)
Edith van den Ham (Vice Fractievoorzitter)
Willem Loupattij
Yvonne Bijenhof
Quirine Munnich
Martijn Makkinga

Van de fractievoorzitter….

Overgangsjaar 2021-2022: Het finale jaar van dit zittende slagvaardige college. Een bijzonder jaar 2021 met een mooi hernieuwd perspectief op 2022 en de jaren erna.

Pieken en dalen van COVID-19 die ons ook in 2022 (blijven) achtervolgen. De forse taakstellingen van 2021 blijven ook in 2022 van kracht om onze stad financieel weer gezond door te kunnen blijven ontwikkelen. En in 2021 maar veel incidentele meevallers die ons als stad ook in 2022 en erna versneld naar een financieel gezonde situatie brengen.

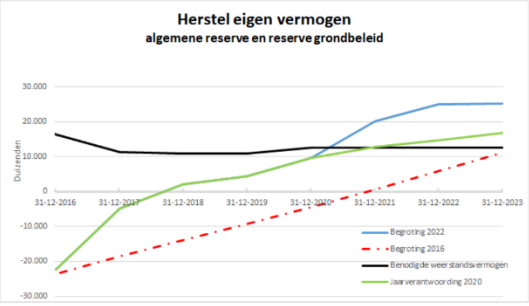
De VVD staat al jaren op consistente wijze voor het voeren van een robuust financieel verantwoord beleid. Dit geluid heeft de VVD als oppositie partij maar zeker ook als coalitie partij de afgelopen 11 jaar consequent neergezet. Gezamenlijk met vele andere partijen in de raad: met resultaat! In 11 jaar tijd hebben we grote transformaties doorgevoerd in Almelo. Grondposities van ontwikkelprojecten van weleer zijn afgeboekt met een totaal bedrag van EUR 110 miljoen! Ruim EUR 70 miljoen is structureel bezuinigd op onze gemeentelijke begroting.

De VVD zal deze aanpak ook in 2022 onverkort voortzetten, ook nu het voor sommige partijen zo lijkt te zijn dat ‘de financiële teugels’ van de stad weer enigszins losgelaten zouden kunnen worden en er voor hen weer ruimte lijkt te ontstaan voor ‘hobby’s’ en forse uitbreiding van het sociaal domein. De VVD blijft daar op de rem trappen en blijft aandacht vragen voor financieel herstel en komen tot een gezonde begroting waar we als gemeente Almelo uitkomen met de middelen die naar binnen komen.

De begroting 2022 is reëel en structureel sluitend. Dit betekent dat de structurele lasten worden afgedekt met structurele baten. Daarmee wordt voldaan aan het belangrijkste criterium voor repressief (regulier) provinciaal toezicht. We komen van een algemene reserve van EUR - 20,7 miljoen eind 2015 en gaan naar een verwachte stand van EUR 25 miljoen eind 2022. Een verbetering van bijna EUR 46 miljoen in 7 jaar. De meerjarenraming 2023-2025 laat (enigszins afnemende) voordelen zien. Het structurele begrotingssaldo loopt af van ruim EUR 10 miljoen voordeel in 2022 naar een voordeel van EUR 230.000 in 2025. Het financieel herstel (herstel eigen vermogen) vindt versneld plaats als gevolg van toevoeging extra spaarbedragen (EUR 3,78 mio 2021 en EUR 4,5 mio 2022) alsook extra dividend uitkering Cogas (EUR 6,84 mio). Er komen mogelijk nog aanvullende incidentele meevallers die versterkend werken.

Financieel meerjarenperspectief	2022		2023		2024		2025	
Begrotingssaldo na bestemming	**-0,04**	**V**	**-4,13**	**V**	**-0,83**	**V**	**-0,23**	**V**
Waarvan: incidentele baten en lasten	5,57	N	-0,51	V	0,36	N	0,00	
Waarvan: dotatie financieel herstel	4,50	N						
Totaal incidentele baten en lasten	**10,07**	**N**	**-0,51**	**V**	**0,36**	**N**	**0,00**	
Structureel begrotingssaldo	**-10,11**	**V**	**-3,62**	**V**	**-1,19**	**V**	**-0,23**	**V**

-/- = voordeel/baten, + = nadeel/lasten (bedragen * 1.000.000 euro)

Perspectief

Deze begroting 2022 biedt de stad weer een perspectief. Een concrete vertaling van de beleidsmatige vertrekpunten die we tijdens de behandeling van de Perspectiefnota 2021 hebben vastgesteld. Maar deze programmabegroting 2022 gaat verder. We kunnen na vele jaren ‘zuur’ onze stad weer een mooi hernieuwd perspectief bieden, waarbij we wel de financiële teugels blijven aantrekken. Want financieel herstel gaat snel en is positief, maar blijft broos en is en blijft sterk onderhevig aan volatiliteit.

Met deze programmabegroting 2022 heeft de raad weer mogelijkheden om keuzes te maken waarmee we kunnen investeren in de stad. Een hernieuwd perspectief, waarbij we kunnen denken aan:

- Stadsontwikkelingsfonds 7 mio (herstructurering van wijken ten behoeve van verbeteren leefbaarheid)
- Voorziening (fonds) sociaal domein 3 mio (ten behoeve van opvangen tegenvallers)
- Bevorderen bedrijvigheid = meer banen creëren
- Doorontwikkeling binnenstad (Gravenkwartier, herontwikkeling Stadskade, waterwegen bevaarbaar, terugdringen leegstad, etc.)
- Investeren in groen(onderhoud) in onze stad (biodiversiteit, aanleg groen)
- Verhogen onderhoudsniveau groen en straten om 'Almelo Verzorgde Stad' te kunnen realiseren;
- Blijven investeren in het actief betrekken van mensen in onze samenleving (tegenprestatie, werken, werken, werken, etc.)
- Blijven investeren in duurzaamheid en schone energie voor onze stad;

De VVD fractie is blij en trots dat het college 2018-2022 van de gemeente Almelo in het finale jaar deze meerjarenprogramma begroting kan presenteren. Na vele jaren is de eerder vaak genoemde keerboei gerond en daarmee voorbij gegaan. Er wordt een hernieuwd perspectief geboden voor Almelo, onze inwoners en ondernemers van onze stad.

Wij wensen alle fracties en het college van B&W een mooi inhoudelijk debat toe tijdens de gemeenteraadsvergadering op 11 november 2021!

Jemy Pauwels

Fractievoorzitter VVD

Reactie VVD op programma's uit de begroting:

- **Zorg**

De VVD vraag aandacht voor:

⇒ Focus op preventie: het voorkomen van een zorgvraag, door de focus op preventie vormt voor de VVD de basis voor het gemeentelijke beleid in het sociale domein. Iedere inwoner wil zoveel mogelijk zelf de regie over zijn leven hebben.

⇒ Ondersteuning aanvullend op de eigen verantwoordelijkheid: de VVD vindt het belangrijk dat mensen zelf vorm kunnen geven aan hun leven en dat eventuele overheidsbemoeienis dit zoveel mogelijk ondersteunt, ook als er een zorg- of ondersteuningsvraag ontstaat. Wanneer de eigen verantwoordelijkheid en oplossingen in het gewone leven niet volstaan voor de ondersteuningsbehoefte van een inwoner biedt de gemeente aanvullend ondersteuning.

⇒ Kwalitatieve en snel beschikbare zorg: daar waar de aanvullende inzet van (jeugd)zorg noodzakelijk is, moet deze: kwalitatief goed zijn, zo snel mogelijk beschikbaar zijn en zo min mogelijk administratieve last veroorzaken.

⇒ Meer grip op de kosten door minder instroom van buiten: we spreken hier van "gedwongen" omdat de kans groter is in Almelo om een sociale huurwoning te bemachtigen dan elders. Dit als gevolg van een grote voorraad sociale woningbouw. Mensen worden hiermee gedwongen om naar Almelo te verhuizen, omdat er geen andere keuze is. Wanneer zich vervolgens een zorgvraag ontwikkelt, ontbreekt een sociaal netwerk en zijn mensen per definitie aangewezen op (dure) professionele ondersteuning. De grote voorraad sociale woningbouw is dus een grote veroorzaker van de groei van kosten en dat vormt een groot probleem dat met preventie niet te tackelen is. Dit is een probleem dat de gemeente Almelo niet zonder de verantwoordelijkheid van de woningstichtingen en andere gemeenten kan oplossen.

- **Sport**

De VVD vraagt aandacht voor:

⇒ Laagdrempelig kunnen sporten en bewegen in Almelo, onder andere via speel- en sportvoorzieningen in de wijken en openbaar groen

⇒ Voorspoedige start duurzaam zwembad, met lagere exploitatielasten

⇒ Exploitatie horeca bij sport geen kerntaak van Sportbedrijf en/of gemeente

⇒ Inzet bestaande sportaccommodaties voor activiteiten uit sociaal domein

⇒ Samenwerking diverse sporten op sportaccommodaties faciliteren

⇒ Verplichting op bewegingsonderwijs op basisscholen naar twee uur per week tijdig faciliteren

❖ **Economie en participatie**

Het gaat goed met Almelo. In de afgelopen bestuursperiode zijn er door inwoners, ondernemers én het gemeentebestuur veel succesvolle stappen gezet om Almelo na jaren van teruggang weer te laten bloeien. Almelo is een stad die, binnen de Twentse context, stapsgewijs het textielverleden achter zich heeft gelaten. Jarenlange dominantie van links bestuur heeft de gemeente op de rand van de afgrond gebracht. Financieel, want het geld was op. Organisatorisch, want de gemeente kon haar taken feitelijk niet meer aan. En maatschappelijk, want het vertrouwen in de gemeente was tot een nulpunt gedaald. De invloed van de VVD is effectief gebleken. Economisch en sociaal wordt er orde op zaken gesteld. Het vestigingsklimaat voor zowel nieuwe inwoners als nieuwe bedrijven is verbeterd, de werkgelegenheid wordt meer divers en groeit gestaag en sociale zekerheid is niet langer een eindstation, maar een springplank. Almelo is de stad van de toekomst. Van inwoners en bedrijvigheid, van kansen en groei! VVD Almelo wil een samenwerkingsprogramma met een concrete aanpak om de werkgelegenheid in Almelo te blijven bevorderen, zowel economisch als in het sociale domein verder wordt opgepakt met als uitgangspunt dat de Almelose economie robuust blijft en verder kan groeien.

Economie

⇒ VVD Almelo ziet uit naar de realisatie van Fase 2 XL Businesspark. De VVD vindt het belangrijk dat dit versneld gerealiseerd kan worden in verband met de actuele vraag (start fase 2 in 2022!)
⇒ Bereikbaarheid: voor een goed vestigingsklimaat blijft bereikbaarheid een belangrijk thema:
⇒ Kanaal moet voldoende diepte houden voor de vrachtschepen
⇒ Sluizen: aansluiting moet beter in verband met anders stagnatie vanuit zeehaven naar de binnenhaven 5
⇒ Verbreding N35 (2 x 2 baans)
⇒ Knooppunt A1 naar A35 in verband met stagnatie verkeer (verkeershinder en veiligheid)
⇒ Verdubbeling spoor Zwolle – Enschede – Munster (sneller in de Randstad)
⇒ De VVD wil dat er voldoende paarkeerplaatsen voor medewerkers komen.
⇒ Buslijn 27 richting bedrijventerrein wordt aangelegd. VVD Almelo vraagt of buslijn 27 er voldoende voorziet in de vraag om met het OV naar het bedrijventerrein te komen
⇒ We zijn blij met de komst van het ondernemersloket en hoort vanuit de ondernemers en startende ondernemers positieve geluiden.
⇒ Lead houden samenwerking Port of Twente, vanwege grote belang Almelose commerciële haven

Participatie

VVD Almelo ziet een positieve samenwerking tussen het bedrijfsleven, onderwijs en overheid voor wat betreft werkervaringsplekken incl. opleiden voor een diploma in de kansrijke sectoren. Voor zowel de bijstandsgerechtigden als voor de inburgeraars.

⇒ VVD Almelo ziet graag dat hier volop wordt blijven ingezet zodat talent op alle niveaus wordt behouden voor Almelo

Daarnaast pleit de VVD Almelo voor:

⇒ Mensen die wél willen werken, maar vanwege beperkingen niet kunnen werken, dienen door de gemeente ondersteund te worden (vangnet functie).
⇒ Mensen die vrijwilligerswerk verrichten, in combinatie met een uitkering, en actief willen toewerken naar een baan, worden door de gemeente actief ondersteund.
⇒ Mensen die een uitkering gebruiken, wel kunnen werken, maar dat niet willen omdat een uitkering hen beter bevalt, dienen gekort te worden op de uitkering. Alle juridische instrumenten die geboden worden vanuit het rijk dienen daarbij benut te worden.
⇒ Inwoners van Almelo die de Nederlandse taal (nog) niet goed spreken (immigranten en laaggeletterden) moeten actief ondersteund worden in het machtig worden van de Nederlandse taal om vervolgens actief deel te kunnen nemen aan de maatschappij en hun kansen op de arbeidsmarkt te kunnen verbeteren.

Wet bijzondere maatregelen grootstedelijke problematiek (wbmgp)

De VVD is voorstander van de beoogde invoering van de Wet bijzondere maatregelen grootstedelijke problematiek (wbmgp). Simpel gezegd komt het hier op neer: als er in een bepaald gebied een opeenstapeling van problemen is, dan mag je als gemeente deze maatregel bij de minister aanvragen. Dit betekent dat er een aantal eisen aan nieuwe huurders van sociale huurwoningen gesteld mag worden. Als een huurder daar niet aan voldoet, dan mag de huurder daar niet gaan wonen. De wet bestaat uit een aantal artikelen waarbij 8, 9 en 10 de belangrijkste artikelen zijn.

⇒ Artikel 8 beperkt de mogelijkheid voor het huren van een woning tot mensen die een inkomen hebben uit arbeid, een eigen bedrijf, pensioen of studiefinanciering en dus geen uitkering hebben. Almelo kent gebieden met bovengemiddeld veel mensen met een uitkering en door dit artikel in te voeren kan werken weer de norm worden om aan een woning te komen.
⇒ Met artikel 9 kunnen mensen voorrang krijgen op basis van sociaaleconomische kenmerken zoals een baan als leerkracht of verpleegster, de samenstelling van het huishouden, leeftijd en/of opleidingsniveau.
⇒ Artikel 10 maakt het mogelijk personen met overlast gevend, crimineel of extremistisch gedrag te weigeren.

❖ **Binnenstad**

De VVD vraagt aandacht voor:

⇒ Verbinding versterken van groene hart met winkelstraat met opknappen en verlichten steegjes (stadsstraatjes)
⇒ Een respectvolle plaatsing van het bevrijdingsmonument op gedenkwaardige plek
⇒ Toepassen van de leegstandsverordening
⇒ Binnenstadhaven aantrekkelijker maken voor dagrecreatie (in combinatie met Almelo Waterstad)
⇒ Steigerhelling binnenstad realiseren
⇒ Het behoud van authentieke gevels

❖ **Veiligheid**

De Gemeente Almelo heeft de afgelopen jaren fors geïnvesteerd in veiligheid om daarmee de leefbaarheid binnen Almelo te vergroten. De VVD vraagt nog graag aandacht voor*:*

⇒ Doelgerichte aanpak/beleid van overlast door mensen met verward gedrag. Meer passende zorg en minder overlast.
⇒ Adequate voorlichting op gebied van gevaren sexting (onder andere op scholen)
⇒ Beleid en aanpak van internetoplichting, waaronder marktplaatsfraude
⇒ Keiharde aanpak van loverboys
⇒ Een ‘zero tolerance beleid’ met betrekking tot criminaliteit en ondermijning.
⇒ Meer focus op vroeg signalering waardoor (kwetsbare) jeugdigen in kaart kunnen worden gebracht en gemonitord kunnen worden
⇒ Het voorkomen en beperken van de opkomst van synthetische drugs
⇒ Een blijvende inzet op het opsporen én aanpakken (beboeten) van woningsplitsing en kamerbewoning

❖ **Duurzaamheid**

De VVD vraagt aandacht voor:
⇒ Het opwekken van energie uit onder andere wind en zon (op daken)
⇒ Onderzoek te doen naar de mogelijkheden met betrekking tot waterstof (onder andere als vervanger voor aardgas)
⇒ Betaalbare duurzaamheidsmaatregelen voor inwoners waardoor de maandelijkse energiekosten blijvend worden verlaagd en tegelijkertijd gebruik wordt gemaakt van hernieuwbare energie.
⇒ Burgers en bedrijven te blijven informeren en activeren, zodat er meer duurzaamheidsinitiatieven van de grond komen
⇒ Het blijven betrekken van externe fondsen van onder andere de provincie Overijssel, het Rijk en private partijen (onder andere subsidies en cofinanciering)

Afval

De afvalstoffenheffing voor de Almelose inwoners is de afgelopen jaren gestegen. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de afkeur van het ingezamelde PMD-afval. Daarnaast heeft de VVD schriftelijke vragen ingediend omtrent de tarief bepaling door Twence en de duurzaamheidsindicator. Wij zijn in afwachting van de beantwoording, maar verwachten op voorhand al dat wij hier acties op uit kunnen gaan zetten.

❖ **Omgevingswet**

De Omgevingsvisie fungeert als een richtinggevend perspectief voor de Almelose leefomgeving. Met de Omgevingsvisie als basis worden er in de doorontwikkeling een aantal prioriteiten en strategische opgaven verder vorm gegeven. Niet de regels, maar de maatschappelijke opgaven en initiatiefnemers staan centraal.
De VVD vraagt aandacht voor:

- ⇒ Actieve communicatie vanuit de gemeente en participatie van inwoners en bedrijven blijven aanmoedigen en betrekken bij plannen
- ⇒ Meer ruimte voor initiatiefnemers

Wonen en bouwen

De VVD vraagt aandacht voor:

- ⇒ Versnelde ontwikkeling van nieuwe woningbouwlocaties: Bouwen! Bouwen! Bouwen!

Ruimtelijke ordening

De VVD vraagt aandacht voor:

- ⇒ Extra budget groenvoorziening maximaal inzetten door maatwerk toe te passen waar nodig
- ⇒ Inwoners Almelo faciliteren om te helpen in eigen buurt middels beschikbaar stellen van bijvoorbeeld gereedschappen of voorlichting

Voorgestelde moties:

1. **Motie ‘zelfevaluatie van professionele instellingen’**
   De Rijksmiddelen die beschikbaar zijn gesteld voor de (jeugd)zorg, zijn kaderstellend voor de mogelijkheden om invulling te geven aan dit domein. Dit uitgangspunt dwingt ons om op de juiste manier te investeren in preventie waarbij instellingen gevraagd moeten worden om hier ook kwalitatief op te rapporteren. Voor de VVD is het relevant hoe de inzet van de (professionele) instellingen bijdraagt aan het voorkomen van (het zwaarder worden) een zorgvraag. Zelfevaluatie van professionele instellingen in relatie tot de opdracht: de “*zelfevaluatie*” die Avedan onlangs presenteerde aan de gemeenteraad zou als voorbeeld (eerste aanzet) gezien kunnen worden hoe instellingen kunnen rapporteren aan de raad. Hierbij krijgt de gemeenteraad meer zicht op hetgeen professionals doen en wat hiervan het concrete resultaat is. De VVD overweegt om hier met een motie komen.
2. **Motie ‘Aandacht voor koppeling domeinen Veiligheid en Werk & Inkomen aan Zorg’**
   Naast het verbinden van welzijn, volksgezondheid en preventie aan het zorgdomein is het voor de VVD van belang om het domein “werk en inkomen” en “veiligheid” hier ook aan te verbinden. Er is sprake van veel overlap tussen deze terreinen en de VVD vraagt zich af in hoeverre er domein overstijgend gekeken en gerapporteerd en gewerkt kan worden om meer synergie te veroorzaken. De VVD overweegt hier een motie voor in te dienen om meer synergie te bereiken door verbinding van de domeinen in de uitvoering.
3. **Motie ‘Minder administratieve last’**
   De VVD overweegt om in relatie tot de administratieve last een motie in te dienen om te onderzoeken of ondersteuning vaker zonder beschikking kan worden geboden (minder administratieve last).
4. **Motie ‘Stadsmariniers’**
   Beoogt inzet door stadsmariniers in wijken om overlast tegen te gaan. In Rotterdam gebeurt dit al en de resultaten zijn positief.